

Posudek vedoucího práce

LÁVIČKOVÁ, Anna. *Motivace seniorů ke vzdělávání na Virtuální Univerzitě třetího věku*. Praha, 2019. 115 stran, 12 s. příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Posuzovaná diplomová práce se zabývá vysoce aktuálním tématem, které se v posledních letech ocitá v centru pozornosti. Určitý problém spočívá v tom, že se zároveň jedná o problematiku již mnohokrát zpracovanou, v důsledku čehož vzniká nebezpečí redundance omezeného okruhu informací a údajů. I u posuzované práce lze tuto tendenci částečně zaznamenat, nepřekračuje však charakter pouhé inspirace, kterou v žádném případě nelze nazvat kopírováním. Autorka se s tímto problémem potýká především v rámci prvních dvou kapitol, které celkem standardně, přesto však na dostatečné úrovni, zpracovávají právě různé kontexty stárnutí a rovněž vybrané aspekty vzdělávání seniorů.

Práce, rozdělená do pěti samostatných kapitol, Úvodu a Závěru, má nadprůměrný rozsah 83 stran výkladového textu a je doplněna o 12 stran příloh. Celý text je logicky koncipován a přehledně členěn. Vybrané téma je, jak již bylo uvedeno, aktuální a v souladu s oborovým zaměřením pracoviště, cíl práce je v Úvodu řádně formulován.

2. Odborná úroveň

Jak již bylo uvedeno, posuzovaný text je uveden dvěma kapitolami rozpracovávajícími obecná a v zásadě očekávaná témata (terminologické zakotvení, periodizace stáří, změny ve stáří, edukace seniorů apod.). Autorka volí celkem obvyklý postup, předvídatelné jsou i využívané zdroje (zde si neodpustím poznámku, že větší pestrosti či inovativnosti textu by pomohlo výraznější zapojení zahraničních pramenů). To rozhodně není výtka, pouze popisné konstatování. Jednotlivá témata jsou zpracována pečlivě a funkčně, pozitivně hodnotím i snahu o kritický přístup a integraci širších kontextů. Pokud bych se měl k něčemu vyjádřit kriticky, tak je to z mého pohledu neúčelná a hlavně nepříliš zdařilá snaha o odlišení vzdělávání dospělých a vzdělávání seniorů (s. 24–25). Věta, že u seniorů je (v porovnání s ostatními dospělými) ve větší míře zastoupeno vzdělávání neformální, pak postrádá relevanci.

Kapitola 3 systematicky přibližuje realitu Virtuální Univerzity třetího věku, včetně odpovídajících institucionálních kontextů. Na tyto pasáže úzce navazuje původní empirické šetření, jehož výsledky koherentně doplňují prezentovaná teoretická východiska. Metodika i zpracování tohoto šetření byly podrobně konzultovány a lze je považovat za odpovídající stanovenému cíli. Pozitivním aspektem je i velmi solidní vzorek 95 respondentů. Myslím si pouze, že podrobné vysvětlování teoretických základů realizace statistických šetření (viz kapitola 4.6) je zcela zbytné. Za nešťastný rovněž považuji postup, kdy je testování některých hypotéz závislé na jediné otázce z dotazníku.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací obsahuje celkem 99 pramenů, přičemž se jedná o pestrý a reprezentativní výběr, který pokrývá všechny zásadní oblasti zvoleného tématu. Autorka pak v celém textu prokazuje svou schopnost korektně s těmito prameny pracovat a vybírat vhodné odkazy. Přesto je nutné upozornit na některá identifikovaná pochybení, především formálního charakteru. V Soupisu není striktně dodrženo abecední pořadí (viz Hrozenská a Dvořáčková); u zdroje Bransford, Johnson chybí spojka; některé zdroje (Cross, Knowles) mají nesystematicky u letopočtu uveden symbol „c“; u všech materiálů ČSÚ z roku 2016 je

v ISBN nelogicky uvedena dvojtečka před letopočtem; spoluautoři u zdroje Jaroševská a kol. nejsou uvedeni velkými písmeny apod. Zdroj Van Etten, Pressley a McInerney, citovaný na s. 35–36, pak v Soupisu zcela absentuje, jména autorů jsou navíc uvedena chybně. Rovněž Disman (2011), odkazovaný na s. 58, nebo Hastrmanová, Havrdová a Bočková (2010, s. 61 nebo 79) nejsou součástí Soupisu. V rámci celého textu rovněž volně variuje jméno Rubenson (Soupis) a Rubens (např. s. 36 nebo 38). Je však nutné konstatovat, že tyto nedůslednosti, které byly pravděpodobně zapříčiněny nekvalitní korekturou, nemají zásadní dopad na celkově kvalitní práci s používanými zdroji.

4. Grafické zpracování

Z hlediska grafického zpracování je práce vypracována zodpovědně a nevykazuje žádná závažnější pochybení.

5. Jazyková úroveň

Posuzovaná diplomová práce vykazuje vysokou stylistikou i gramatickou úroveň a v každém ohledu naplňuje nároky kladené na tento typ textu. Pouze zcela raritně se objevují neobratnosti, jako je např. nesrozumitelná věta na s. 25 („Podstatným rozdílem...“) nebo nesprávné uvádění procentuálního údaje v podobě přídavného jména (např. strana 73, 75, 76 aj.).

6. Podněty k rozpravě

- 1) Na s. 35 autorka píše, že starší dospělí se více účastní formální vzdělávání, ačkoli sama toto tvrzení na jiných místech vyvrací. Mohla by se k tomu podrobněji vyjádřit?
- 2) Většina výsledků autorkou realizovaného empirického šetření je zcela v souladu s výstupy většiny v minulosti provedených výzkumů. V čem tedy autorka spatřuje nejvýraznější specifikum, jedinečnost či přínos svého výše zmiňovaného šetření?

7. Závěrečné hodnocení práce

Z celé práce je zřejmé, že autorka se v dané problematice solidně orientuje a text vykazuje odpovídající odbornou i stylistickou úroveň. Na druhou stranu je nutné poukázat na některá formální pochybení v práci s výchozími zdroji. K práci jako celku nicméně nemám z formálního ani odborného pohledu žádné zásadní připomínky. Domnívám se, že ji lze považovat za celkově zdařilou a vyhovující, a proto ji doporučuji k obhajobě s klasifikací **velmi dobře**.

V Praze dne 3. září 2019

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.